

Axel Sørensen: Det er første gang, folketinget går i gang med en lovgivning vedrørende licitation. Der skulle gå lang tid — nemlig 9 år — fra daværende handelsminister, fru Lis Groes, i maj 1955 fik nedsat en kommission vedrørende licitationsforhold og til nu, da den højtærede handelsminister på grundlag af det nu afsluttede arbejde i kommissionen har været i stand til at fremsætte det foreliggende lovforslag.

Lovforslaget adskiller sig jo ikke i synderlig grad fra det synspunkt, som flertallet i kommissionen var nået til ved arbejdets afslutning. Det var vel også almindelig ventet, at kommissionsarbejdet skulle bringe et resultat, der ændrede meget i de bestående regler og bestemmelser, som virkede hæmmende i en ny tid, da anlægs- og byggerisiksomheden havde antaget en karakter, som stod i stærk modsætning til vilkårene under 1930ernes krise og krigsårenes vanskeligheder. Krigsårenes dårlige økonomiske forhold med ringe beskæftigelse bidrog til afgivelse af så lave tilbud på de få arbejder, der kom til udførelse, at der i mange tilfælde dårlig nok var dækning for de leverede materialer, kun en ringe arbejds løn og slet intet til dækning af de faste omkostninger.

Af hensyn hertil måtte organisationerne træde til og indføre bestemmelser i form af en forhåndsregulering af de indgivne tilbud, som betød en udskydelse af de laveste tilbud; de blev lagt til side ved kontrolberegningen og ikke godkendt, fordi bygherren ellers i alt for mange tilfælde ville være udsat for ikke at få det udbudte arbejde gennemført. Det gældende udskydningskriterium fra 1945 giver et udtryk for, at et tilbud må anses for at være for lavt, når det ikke dækker tarifmæssig arbejds løn, udgifter til materialer samt et efter arbejdets art og omfang passende beløb til omkostninger og fortjeneste. Omvendt har man vel fra bygherrers og bydendes side haft den opfattelse, at ved at tiltræde licitationserklæringer og overlade kontrolberegningen til organisationerne under forhåndsregulering har udbyderne fået mange tilbud fra håndværkerne udskudt, uden at organisationerne har taget hensyn til de bydendes individuelle forhold. Det bør dog erkendes, at tilbudsmaterialet i alt for mange tilfælde

ikke er klart affattet og derfor i sig selv har udgjort et for dårligt tilbudsgrundlag.

Fra det radikales venstres side har vi den opfattelse, at licitationsreglerne bør ændres således, at der skabes den størst mulige tillid mellem bygherre og tilbudsgiver og gives plads for en god konkurrence om at levere bedst og billigst. Vi kan derfor anerkende, at den gældende forhåndsregulering fremtidig forbydes. Denne form for forhåndsregulering af tilbud har efter vort partis opfattelse siden krigens afslutning ikke alene virket prisfordyrende, men samtidig udelukket bygherren eller dennes tillidsmand fra at overvære priskontrolberegningen og de forhåndsregulerende møder. Vi kan derfor tilslutte os forhåndsreguleringens bortfald, hvorimod vi anser det for at være af stor betydning, at der afholdes møder forud for indgivelse af tilbud. Disse forhåndsmøder, hvor bygherren eller dennes tillidsmand deltager sammen med håndværkere og entreprenører, kan være af den største betydning for en almindelig drøftelse af udbudsmaterialet med alle de teknisk betonedede forhold. Det vil efter det radikale venstres mening betyde en bedre overskuelighed, hvoraf der vil fremkomme mere klart affattede tilbud, som er nemme at tage stilling til, også med henblik på lovforslagets § 4, der omfatter udskydningskriteriet.

Dette kriterium fremtræder mere enkelt end tidligere, men skal som hidtil ikke bringes i anvendelse ved offentlige licitationer med færre end 3 deltagere mod før 2, og ved de bundne licitationer kan udskydning ikke finde sted, hvis der er færre end 5 deltagere mod før 3. Jeg skal ikke på nuværende tidspunkt udtale mig om, hvorvidt det rigtige antal deltagere skal være 5 eller 4, men det er min opfattelse, at jo højere man sætter deltagerantallet, jo mere vil muligheden for at afholde offentlige licitationer måske svækkes, mens muligheden for konkurrence øges.

Jeg vil anse det for rigtigt, at det i lovforslaget indføres, at ministeren bør kunne påbyde licitation. Det fremgår ikke af lovforslagets tekst.

Hvis udskydelse af licitationstilbud ønskes bragt til anvendelse af en organisation, siger forslaget, at så skal det alene kunne